

स्वयंचलित वाहन तपासणी केंद्रांना मान्यता देताना
अवलंबावयाच्या कार्यपद्धतीबाबत.

महाराष्ट्र शासन
गृह (परिवहन) विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक- एमव्हीआर-०५२२/प्र.क्र.१०५/परि-२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : ०६ फेब्रुवारी, २०२४.

- वाचा:-**
- १) केंद्र शासन रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालय यांची अधिसूचना क्र.जीएसआर ६५२ (ई), दि.२३.०९.२०२१
 - २) परिवहन आयुक्त कार्यालयाचे पत्र क्र.एमव्हीआर ०९२९/सीआर २५८/ का.२(४)/जा.क्र.१२३५२, दि.०७.१०.२०२१
 - ३) परिवहन आयुक्त कार्यालयाचे पत्र क्र.एमव्हीआर ०९२९/सीआर २५८/ का.२(४)/जा.क्र.४११३, दि.०७.०४.२०२२
 - ४) परिवहन आयुक्त कार्यालयाचे पत्र क्र.एमव्हीआर ०९२९/सीआर २५८/ का.२(४)/जा.क्र.४५६५, दि.२०.०४.२०२२
 - ५) परिवहन आयुक्त कार्यालयाचे पत्र क्र.एमव्हीआर ०९२९/सीआर २५८/ का.२(४)/जा.क्र.५४९२, दि.०९.०५.२०२३

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाच्या रस्ते वाहतूक व महामार्ग मंत्रालयाच्या संदर्भाधीन क्र.१ येथील अधिसूचनेव्वारे नव्याने अंतर्भूत करण्यात आलेल्या तरतुदी अंमलात आणण्यासाठी स्वयंचलित वाहनांच्या तपासणी केंद्रांना मान्यता देताना अवलंबावयाच्या कार्यपद्धतीबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

स्वयंचलित वाहनांच्या तपासणी केंद्रांना मान्यता देताना खालीलप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबविण्यात यावी :-

“स्वयंचलित वाहन तपासणी केंद्रांना मान्यता देतांना अवलंबावयाची कार्यपद्धत.”

१. “प्राथमिक नोंदणी प्रमाणपत्र” प्राप्त करण्यासाठी अर्जदाराने नोंदणी प्राधिकाऱ्यांकडे नियम १७५(३) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे नमुना ६३ मध्ये विहित शुल्कासह अर्ज करावा.
२. नोंदणी प्राधिकाऱ्यांनी “प्राथमिक नोंदणी प्रमाणपत्र” देताना, अर्जप्रमाणे नियम १७५ (४) व नियम १७६ मधील तरतुदींची पूर्तता होत आहे याची खात्री करावी. नोंदणी प्राधिकाऱ्यांनी अर्ज प्राप्त झाल्यापासून, वरीलप्रमाणे पूर्तता होत असल्याची खात्री करून घेऊन, ३० दिवसात “प्राथमिक नोंदणी प्रमाणपत्र” जारी करावे.

३. त्यानंतर अर्जदाराने केंद्राची प्रत्यक्ष सुरुवात होण्यापूर्वी National Accreditation Board for Testing & Calibration Laboratories यांचेशी संलग्न संस्था, अथवा केंद्र शासनाने अधिसूचीत केलेली इतर संस्था यांचेमार्फत “pre commissioning audit” करून घ्यावे. त्यानंतर नियम १७५(७) मध्ये विहित केल्याप्रमाणे “नोंदणी प्रमाणपत्र” मिळणेसाठी / नुतनीकरण करण्यासाठी नमुना ६४ मध्ये नोंदणी प्राधिकाच्यांकडे अर्ज सादर करावा.
४. नोंदणी प्राधिकारी यांनी नियम १७६ ते १७९ मधील सर्व बाबींची पूर्तता होत असल्याची खात्री करून घेऊन अर्ज प्राप्त झाल्यापासून ६० दिवसांचे आत नोंदणी प्रमाणपत्र जारी / नुतनीकरण करावे. तसेच, “नोंदणी प्रमाणपत्र” नाकारावयाचे असेल तर अर्जदारास सुनावणीची संधी देणे आवश्यक आहे.
५. “प्राथमिक नोंदणी प्रमाणपत्र” / “नोंदणी प्रमाणपत्र” देते अथवा नाकारतेवेळची सर्व निरीक्षणे संबंधित पोर्टल वर नोंदविणे आवश्यक आहे.
६. स्वयंचलित वाहन तपासणी केंद्राचे मालक अथवा प्रचालक हे राज्य शासन अथवा खाजगी कंपनी अथवा प्रचालक हे राज्य शासन अथवा खाजगी कंपनी अथवा “स्पेशन पर्पज व्हेईकल” (special purpose vehicle) असू शकेल. तथापि वाहन उत्पादक / सेवा केंद्र / वाहन वितरक / वाहन दुरुस्ती करणारे / वाहन विक्री करणारे / वाहनाचे सुटे भाग विक्री करणारे केंद्राचे थेट मालक असू शकणार नाहीत. तसेच केंद्राचे मालकाकडे नियम १७६(३)(४) व (५) मध्ये नमूद केलेली सर्व कागदपत्रे / पुरावे असणे आवश्यक राहील.
७. स्वयंचलित वाहन तपासणी केंद्रास आवश्यक असणाऱ्या पायाभूत सुविधा व कर्मचाऱ्यांची किमान उपलब्धता नियम १७८ व १७९ मध्ये विहित केल्याप्रमाणे असेल.
८. केंद्र चालकाने नियम १७७ मध्ये नमूद बाबींचे पूर्ण पालन करणे आवश्यक असेल.
९. केंद्रास देण्यात येणाऱ्या “प्राथमिक नोंदणी प्रमाणपत्र” ची वैधता शासनाने निर्धारीत केल्याप्रमाणे असेल. तसेच, “नोंदणी प्रमाणपत्र” सुरुवातीस १० वर्षे व त्यानंतर केलेले नुतनीकरण प्रत्येक वेळी ५ वर्षे कालावधीचे असेल. तसेच, ते केंद्रात ठळक जागी प्रदर्शित करणे आवश्यक राहील.
१०. तपासणीसाठी केंद्रावर वाहन सादर करण्यासाठीची कार्यपद्धती नियम १८१(१) ते १८१(४) प्रमाणे असेल. तसेच, नियम १८१ मध्ये विहित केल्यानुसार वाहनाच्या चाचण्या घेण्यात येतील.
११. वाहनाच्या सर्व चाचण्यांचे निष्कर्ष समाधानकारक असल्यास त्यास नियम १८१(७) मध्ये नमूद केल्यानुसार नमुना २५ अथवा ३८ प्रमाणे योग्यता प्रमाणपत्र जारी करण्यात येईल.
१२. जर वाहन सर्व अथवा काही चाचण्यांची पूर्तता करू शकले नाही तर अशा प्रकरणात वाहनाची योग्यता फेर तपासणीची कार्यपद्धती नियम १८२ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे असेल.
१३. वाहन चाचणीच्या निष्कर्षाविषयी एखाद्या व्यक्तीचे समाधान न झाल्यास नियम १८३ मध्ये विहित केल्यानुसार अपिलीय प्राधिकाच्याकडे अपील करू शकेल.

१४. नोंदणी प्राधिकाऱ्यांकडून अशा केंद्राचे National Accreditation Board for Testing & Calibration Laboratories ने मान्यता दिलेल्या, अथवा केंद्र शासनाने मान्यता दिलेल्या इतर संस्थेकडून दर सहा माहिन्यांनी परीक्षण करून घेण्यात येईल. अशा परीक्षणाचा खर्च सदर केंद्रास करावा लागेल. तसेच, अपवादात्मक परिस्थितीत नोंदणी प्राधिकारी केंद्राचे अचानक परीक्षण देखील करू शकतील. त्याचाही खर्च केंद्रास करावा लागेल.
१५. नियम १८५ मध्ये विहित केल्याप्रमाणे, त्यात नमूद कारणांसाठी, नोंदणी प्राधिकारी सदर केंद्रास दिलेले नोंदणी प्रमाणपत्र निलंबीत अथवा रद्द करू शकतील. तथापि शासनाचे मान्यतेने, निलंबनाऐवजी त्या कालावधीच्या प्रत्येक दिवसासाठी दंडात्मक रक्कम स्विकारता येऊ शकेल.
१६. नियम १७५(९) व नियम १८५ मधील नोंदणी प्राधिकाऱ्यांचे आदेशाविरुद्ध सचिव / प्रधान सचिव / अपर मुख्य सचिव वा शासनाकडे, शासन जे विहित करेल त्याप्रमाणे, अपील दाखल करता येऊ शकेल.
१७. सदर नियमातील प्रकरण ११ अंतर्गत आकारावयाचे शुल्क, व केंद्रावर करावयाच्या चाचण्या ह्या अनुक्रमे नियम १८८ व १८९ प्रमाणे असतील. तसेच, तपासणी केंद्रावर वापरण्यात येणारी उपकरणे ही नियम १९० मध्ये नमूद विविक्षीत मानकांप्रमाणे असतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२४०२०६१२१६१२३९२९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सागर धो. पाटील)
कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री याचे अपर मुख्य सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. सर्व मंत्री, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. विधान सभा अध्यक्ष यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई.
- ६) मा. सभापती, विधानपरिषद यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई.
- ७) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान सभा, यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई.
- ८) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद, यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई.
- ९) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- १०) अपर मुख्य सचिव (वित्त) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

- ११) अपर मुख्य सचिव (गृह) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १२) प्रधान सचिव (परिवहन) यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १३) उपाध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, मुंबई.
- १४) परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १५) अपर परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १६) परिवहन उपायुक्त (अंमल-२), परिवहन आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई.
- १७) महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता /लेखा परिक्षा, महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.
- १८) महालेखापाल (वाणिज्यिक लेखा परिक्षा), मुंबई.
- १९) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- २०) निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, वांद्रे (पूर्व), मुंबई ४०० ०५१.
- २१) वित्त विभाग (सेवा-५) मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- २२) गृह विभाग (बीयुडी २/परिवहन ४) मंत्रालय, मुंबई.
- २३) निवडनस्ती परि-२.